

GELD TELT

Tiener

**KERK
GEZIN
JEUGD
ONDERWIJS**
GEREFORMEERDE
GEMEENTEN

GELD TELT

FINANCIËLE OPVOEDING VAN TIENERS

©2018. Dit is een uitgave van het Deputaatschap Kerk, Gezin, Jeugd en Onderwijs (KGJO) – Gereformeerde Gemeenten. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd of openbaar gemaakt zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

COLOFON:

Redactie: Gertrude de Regt

Tekst: Mettie de Braal-Prins

Contact:

Deputaatschap KGJO

Houttuinlaan 7

3447 GM Woerden

T: (0348) 489968

E: coördinator@kgjo.nl

OPENING

Zingen: Psalm 4: 4; 16: 3 en 6; 17: 3; 81: 7,12 en 15

Lezen : Spreuken 22: 1-16; 2Korinthe 9 : 6-15; 1Tim. 6 : 6-11

Vragen bij het Bijbelgedeelte

1. Is het je weleens opgevallen hoe vaak het in de Bijbel over geld gaat?
In het Oude Testament, zoals in het gelezen Bijbelgedeelte, maar ook in het Nieuwe Testament. Jezus Zelf sprak over geld en Paulus schrijft erover in zijn brieven. Zoek met elkaar enkele Bijbelteksten op.
2. Wat leer je van dit Bijbelgedeelte met betrekking tot omgaan met geld en financiële opvoeding van jongeren?

*“Geef je tiener de ruimte
en laat hem door schade en
schande wijs worden”*

Bidden

Vraag eventueel om concrete gebedspunten van deelnemers.

UITWISSELING VAN ERVARINGEN

Deel je ervaringen in groepjes van vier personen. Was je, toen je zelf het huis uitging, goed voorbereid om een financieel beleid te kunnen voeren? Wat maakt dat je nu na wilt denken over zaken als het geven van zakgeld, kleedgeld en allerlei andere dingen die de portemonnee aangaan?

THEORETISCH KADER

Dagelijks worden we op allerlei manieren geconfronteerd met de aanwezigheid of afwezigheid van (voldoende) geld. De vraag of, wanneer en hoeveel zakgeld en/of kleedgeld je geeft, is maar een klein onderdeel van het grotere geheel van omgaan met geld en goed. Het is belangrijk om te luisteren naar wat de Bijbel zegt over verdienen, uitgeven, rentmeesterschap, delen van wat je gekregen hebt, matigheid, tevredenheid, zelfbeheersing. Ook tieners moeten leren dat zij hun geld niet alleen voor zichzelf uit mogen geven. Stimuleer je tiener een eigen bijdrage in de collectezak te doen als er een extra collecte is voor bijvoorbeeld de honger in Soedan. Attendeer hen op de oproepen die regelmatig in kerkbodes verschijnen om vrijwillig een steentje bij te dragen aan het onderhoud of schoonmaak van de kerk. Goed voorbeeld doet hierin goed volgen. Wil je als ouder overal voor worden betaald, dan mag je van je tiener niet verwachten dat hij oren heeft naar vrijwilligerswerk. Geef de Bijbelse principes door aan je kinderen, om hen op deze manier op te voeden naar financiële zelfstandigheid.

Geld bespreekbaar maken

Praat op een positieve manier over inkomsten en uitgaven. In de Bijbel lezen we nergens dat rijkdom op zich verkeerd is. Wel dat we op een eerlijke manier ons brood moeten verdienen. En wijs met geld en goed om moeten gaan. We mogen delen van wat God ons geeft. Met milde handen, zoals die ook bij God zijn. Geld verdienen, uitgeven, sparen is niet het één en het al. Pubers luisteren uiterst scherp en pikken de boodschap achter de boodschap die je ventileert, haarfijn op. Om je dat vervolgens onomwonden te vertellen.

Recent Nibud-onderzoek laat zien dat pubers onvoldoende van geldzaken weten, meer lenen dan verstandig is, geen overzicht hebben over hun financiële situatie en nauwelijks plannen. Ze hebben soms dure wensen. Het kan dus zo zijn dat ze niet alles kunnen betalen wat ze willen hebben. Wat is dan wijsheid?

Zakgeld is leergeld

Sommige tieners zeggen dat ze buiten de boot vallen als ze elke dag gewoon een boterham uit een broodtrommel moeten eten, omdat ze met een foute smartphone rondlopen of omdat ze geen merkkleding dragen. Wees als ouders niet te bang dat je kind tekort komt. Je kunt hem ook niet blijven

behoeden voor het maken van financiële fouten. Geef je tiener de ruimte en laat hem door schade en schande wijs worden. Een van de manieren waarop je hen dat kunt leren, is het geven van zakgeld en/of kleedgeld. Het NIBUD noemt zakgeld dan ook leergeld.

Hoeveelheid zakgeld

Door zelf over zakgeld te kunnen beslissen, leren tieners de waarde van geld kennen. Dat is belangrijk voor later, want dan moeten ze hun wensen ook kunnen afstemmen op hun portemonnee. De hoeveelheid zakgeld is afhankelijk van de leeftijd en waaraan de tiener het zakgeld kan besteden. Onderstaande tabel laat zien welk bedrag gebruikelijk is voor een scholier:

Leeftijd	Zakgeldbedrag (per maand) in €
12 jaar	15 – 20
13 jaar	15 – 20
14 jaar	18 – 20
15 jaar	20 – 22
16 jaar	20 – 25
17 jaar	22 – 26
18 jaar	25 – 30

Bron: Nibud Scholierenonderzoek 2016

Kleedgeld

Naast zakgeld kan het verstandig zijn een tiener kleedgeld te geven. Kleding is voor pubers erg belangrijk. Ze willen graag bij de groep horen, ook in hun kledingstijl. Daardoor zijn ze gemotiveerd om goed na te denken over hoe ze hun kleedgeld uitgeven. Ze oefenen zo met verschillende kanten van budgetteren: afstemmen van uitgaven op inkomsten, het maken van keuzes en geld opzij leggen voor grotere aankopen. Hoogstwaarschijnlijk past hun stijl niet binnen jouw smaakgevoel. Soms moet je als ouder even slikken als je het resultaat van een middagje shoppen onder ogen krijgt. Maak onderscheid tussen wat je gewoon niet mooi vindt en wat indruist tegen een Bijbelse manier van kleden.

Maak vooraf duidelijke afspraken over het kleedgeld. Spreek af:

- Hoe je het geld geeft: cash of op de betaalrekening
- Op welk vast tijdstip je het geld geeft: per maand, per kwartaal of bijvoorbeeld wanneer je zelf de kinderbijslag hebt gekregen
- Dat op ook echt op is. “Bijlappen doen we niet.”
- Welke kledingstukken van het kleedgeld gekocht moeten worden

Uit Nibud-gegevens blijkt dat alle kleding (dus van sokken, ondergoed tot een winterjas) vanaf 12 jaar en ouder 56 euro per maand kost. En dat de doorsneescholier 50 euro per maand krijgt. Leeftijd maakt niet zo heel veel uit voor de hoogte van het bedrag.

VERWERKINGSVORMEN

Casus met vragen

Marije (14) krijgt nog geen kledinggeld. Ze wil graag een merktrui die de helft duurder is dan het budget dat jij in je hoofd hebt. Bovendien vind je het onzin om merkkleding te kopen.

1. Hoe ga je het gesprek met Marije aan?
2. Koop je de merktrui wel als het opruiming is?
3. Op welke manier komen moeder en dochter tot een goede deal?

Corniels (16) krijgt voor de eerste keer kledinggeld. Hij bestelt direct nieuwe sportschoenen. Zijn kledinggeld is niet toereikend voor deze uitgave. De rest van de maand kan Corniels nog geen sokken meer kopen.

1. Wat doe je dan als ouder?
2. Welke (nieuwe) afspraken zullen de ouders van Corniels met hem gaan maken?

Martine (16) heeft sinds kort een zaterdagbaantje. Haar ouders geven elke maand een bepaald bedrag aan de kerk en aan goede doelen. Ze willen dit hun kinderen ook leren. Martine stelt de vraag hoeveel ze dan moet geven van haar salaris.

1. Geef je daar als ouders richtlijnen voor?
2. Mogen jullie kinderen weten aan welke doelen jullie geven en hoeveel, of niet?

STELLINGEN

1. Als een 17-jarige schulden heeft door zijn mobiele telefoon, dan betaal je dat als ouders direct.
2. Wanneer een tiener zich niet aan de afspraken gehouden heeft, is kledinggeld inhouden een passende straf.
3. Je laat je tiener buiten de boot vallen als je hem opzadelt met de rugzak van zijn broer, kleding die jij netjes vindt en strakke afspraken over geldbesteding.
4. Geld heeft weinig met geloof te maken.

CREATIEVE VERWERKINGSVORM

Laat de deelnemers van kinderen in dezelfde leeftijd in tweetallen zitten. Zij maken samen een begroting voor hun kind met het daarbij passend budget.
Laat plenair terug komen wat mensen van elkaar hebben geleerd.

TERUGBLIK

- Loop de vragen/stellingen van de verwerking langs en vraag van elk groepje een korte reactie.
- Laat enkele deelnemers vertellen wat voor hen op deze bijeenkomst een eyeopener was.
- Vraag van enkele deelnemers wat zij morgen anders gaan doen.

AFSLUITER

“Het hart, de ziel, maar ook de portemonnee moeten bekeerd worden”
- (Maarten Luther)

DANKGEBED

CONCRETE TIPS

- Zoek samen met je tiener Bijbelteksten op die over het omgaan met geld spreken.
- Of lees aan tafel Bijbelgedeelten die daarover gaan.
- Geef een vast bedrag als zakgeld/kleedgeld en op=op!
- Geef zakgeld/kleedgeld op een vast tijdstip
- Leer je kind veilig pinnen
- Wijs je tiener op de gevolgen van geld lenen en biedt hem alternatieven zoals de aankoop uitstellen; sparen of een bijbaantje zoeken
- Maak samen met je tiener een begroting volgens een eenvoudig invulschema waarin je de inkomsten en uitgaven per maand invult. Splits daarbij de uitgaven in uitgaven die moeten en uitgaven die mogen. Bedrag dat overblijft voor uitgaven die mogen bestaat uit inkomsten minus uitgaven die moeten.

VERDER LEZEN

Marieke Henselmans en Erica Verdegaal (2011): Goed met Geld. Hoe financiële opvoeding loont. Utrecht, Nibud.

EigenWijs over Geldbesteding, uitgave JBGG; digitaal op te vragen.

